
GENEL YETKİNLİK İNANCI BAĞLAMINDA CAM TAVAN SENDROMUNUN İNCELENMESİ: POLİTİK VE SİYASİ KARIYER SAHİBİ KADINLAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Murat ESEN¹ Nur KALOĞLU²

Öz

Günümüzde kadınlar iş yaşamında ve siyasi arenada daha çok yer almalarına karşın üst düzey kadrolarda yeterince rol oynayamamaktadırlar. Bu durumun birçok sebebi olmakla birlikte yapılan araştırmalar, kadınların kariyer basamaklarında yükselmelerine neden olan engellerden birinin de “cam tavan” sendromu olduğu görülmektedir. Cam tavan; kadınlar ile üst yönetim arasında yer alan iş hayatındaki başarı ve liyakatlarına bakılmaksızın ilerlemelerini engelleyen unsurları nitelendirmektedir. Çalışmamızda, politik ve siyasi kariyer sahibi kadınların üst pozisyonlara ulaşmalarında engel olan bireysel, toplumsal ve örgütsel unsurları bireylerin genel yetkinlik inancı bağlamında açıklanmıştır. Ayrıca, politik kariyer sahibi kadınların genel yetkinlik inancı algılarının cam tavan ile ilişkisi açıklanmaya çalışılmıştır. Uygulama bölümünde İzmir’ de politik kariyer sahibi farklı iş kollarından kadınlar örneklem olarak belirlenerek, anket çalışması yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre; cam tavanın alt boyutları ile; yaş, eğitim düzeyi, çocuk sayısı, kadın siyasetçilerle sorun yaşama, parti değişkenleri ile anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. Genel yetkinlik inancı ile ise; yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, çocuk sayısı ve parti değişkenlerinde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cam Tavan Sendromu, Genel Yetkinlik İnancı, Politik Kariyer

JEL Sınıflandırması: D23, M10, M19

TITLE AN INVESTIGATION OF GLASS CEILING SYNDROME IN THE CONTEXT OF GENERAL COMPETENCE ANSWER: A RESEARCH ON POLITICAL CAREER WOMEN

Abstract

Nowadays, with the influence of increasing business sectors, women do not play enough roles in senior staff, although they are more involved in both business life and political arena. It is stated that they are unable to go beyond the 'glass ceiling' which prevents women from ascending in the direction of the researches carried out and they are sentenced to work under the glass ceiling. Glass ceiling; regardless of their achievements and skills in business life, between women and senior management, that are not clearly visible and can not be overcome at the same time. In this study, firstly, it was tried to be explained with personality types within the context of individual, social and organizational elements which impeded the access of political and career-minded women to upper positions. Political and political career was tried to be explained, and the relation of politics and politics to the glass ceiling was taken into consideration. As for the application part of the study, women from different business lines included in active politics in İzmir were identified as sample and survey studies were conducted on these women. The obtained data were analyzed by SPSS 23.0 program. Based on the analysis results, the barriers that women face in their political and political career are revealed and it has been assessed to what extent it is linked to personality types without responding to these obstacles.

Key Words: Glass Ceiling Syndrome, General Competence Belief, Political Career Women

JEL Classification: D23, M10, M19

---

¹ Başlıca yazar: Dr. Öğrt. Üyesi / Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi / murat.esen@ikc.edu.tr

² Bilim Uzmanı / Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü / nurkaloglu@gmail.com

1. Giriş

Günümüzde artan iş kollarının ve kurumsallaşmanın etkisiyle kadınların çalışma hayatındaki yeri giderek artmasına rağmen yönetim pozisyonlarındaki kadınların sayısının istenilen düzeye ulaşılmadığı görülmektedir. Yapılan çalışmalar doğrultusunda eğitim, ekonomi, sağlık, siyaset alanlarında kadın çalışan sayısındaki gözle görülür artışa rağmen yönetim kadrolarındaki kadın sayısının azlığı endişe vericidir. Bu endişeyi haklı çıkaracak bir diğer alanı da politikada görebiliriz (Gönül, 2015). Çalışmamızın ana temasını oluşturan problem de bu bağlamda; politik kariyere sahip kadınların incelenmesi ve bu kadınların üst düzey pozisyonlara ulaşırken karşılaştıkları engelleri genel yetkinlikleri bağlamında değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Kadınların siyasi hayatta var olma mücadelesi Cumhuriyetin ilan edilmediği döneme dayanmaktadır. 15 Haziran 1923 yılında Nezihe Muhittin ve arkadaşları “Kadınlar Halk Fırkası ” adıyla siyasi bir parti kurma kararı almışlardır. Tarihimizdeki ilk siyasi parti olan; Cumhuriyet Halk Fırkası bile henüz kurulmadan, kuruluş çalışmalarını tamamlayan, ancak 1909 sayılı kanun gereğince valiliğin onayı olmadığı için parti kurma girişimi dernekleşme şekline dönüşerek sonuçlanmıştır (Baykan, Ötüş, 2016).

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte ülkemizde kadın haklarının iyileştirilmesini sağlayan yasal ve yapısal yenilikler hız kazandı. Örneğin, kız çocuklarının da erkekler gibi eşit eğitim hakkından faydalanmasını sağlayan 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu, kadınların Belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı veren 1930 yılında Belediye Kanunu bunun akabinde 1934 yılında anayasa değişikliği ile kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesiyle ilk kadın milletvekilleri TBMM’ de yerini almıştır (Gönül, 2015: 75-76). Kadınların seçme ve seçilme hakkına 83 yıl önce kavuşmuş olmasına rağmen nüfusumuzun yarısını oluşturan kadınların 2016 yılı itibariyle meclisteki kadın milletvekili sayısı 81, erkek milletvekili sayısı 469 olması bu çalışmanın temel motivasyonları arasında yer almaktadır.

Kadınların siyasi temsili ve katılımının önündeki önemli engellerden birinin kadınlık-erkeklik rolleri olduğuna inanılmaktadır. Kadına ve kadınlığa yüklenen roller ve kadınlık algısı; özel alana kadını yerleştirirken, kamusal alanı erkeğin var olduğu yaşam alanı olarak kurgulamaktadır (Konda, 2011:11-12). Seçim süreci boyunca yoğun bir çalışma içinde olan kadınlar mahalle ve ev ziyaretleri gibi görevlerin yanında seçim bürolarında, mitinglerde çalışmakta, buna karşın seçim listelerinde ise seçilemeyecek sıralardan listeye yerleştirilmekte ve bu da az sayı ile sınırlı kalmaktadır. Araştırmanın ana teması politik ve siyasi kariyer sahibi kadınların kişilik tipleri ile cam tavan sendromu arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Söz konusu kadınların siyasette aktif rol oynayan kişinin, kişilik tipleri bağlamında nasıl tepki verdiği.

2. Kurumsal Çerçeve

2.1. Cam Tavan Sendromu

1970’lerde Amerika Birleşik Devletlerinde ortaya çıkan cam tavan kavramı; kadınların üst yönetim pozisyonuna gelmesini engelleyici, davranışsal ve örgütsel önyargılardan oluşan görünmez yapay bariyeri ifade etmek için kullanılmıştır (Wirth,2001:1). Bir başka tanımlamaya göre cam tavan kavramı; kadınların dikey hareketliliğini engelleyen bir bariyerin varlığını belirtir. Bariyeri aşmayı başarabilen kadınlar terfi olanaklarından yararlanabilmektedirler (Baxter, Wright, 2000:276). Cam tavan algısı hem azınlıklar hem de kadınlar için kullanılmış bir kavram olsa da, Cotter’ in yapmış olduğu araştırmaya göre cam tavan algısı cinsiyet üzerinde daha çok hissedilmektedir (Cotter ve diğerleri, 2001:655-656).

Arulampalam ve diğerleri (2004) ‘nin Avrupa’ da yapmış oldukları bir diğer araştırmaya göre; Avusturya, Belçika, Danimarka, İrlanda ve Almanya’ da kamu sektöründe cam tavanın varlığı tespit

edilirken, Fransa ve İtalya’ da özel sektörde cam tavan sendromunun varlığını tespit etmişlerdir (Arulampalam vd, 2004:12). Bir diğer araştırmaya göre ise; kadınlar tepe pozisyona gelebilmek için erkeklerden daha büyük zorlukların üstesinden gelmek zorundadırlar (Ryan ve Haslam, 2005:88). Cam tavan sendromunun kadınların siyasette yükselmesini engelleyen düşünceleri desteklemesi siyaset alanında yapılan bir başka araştırmanın sonucudur (Folke ve Rickne, 2016:567). Eğitim sektöründe ise kadın egemen meslek olmasına rağmen, kadınların cam tavan sendromu ile karşı karşıya kaldıkları ve okullarda kadınlar çoğunlukla öğretmen konumunda olmalarına rağmen erkekler genellikle müdür olarak yer aldıkları tespit edilmiştir (Carolyn, Broner, 2013).

Kadın çalışanların kariyer engelleri çeşitli çalışmalarda farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır. Bütünüyle bir bakış açısı ile cam tavan oluşumuna yol açan engeller; bireysel faktörlerden kaynaklanan engeller, örgütsel faktörlerden kaynaklanan engeller ve toplumsal faktörlerden kaynaklanan engeller olmak üzere 3 grupta sınıflandırılmıştır (Dreher, 2003:541-542).

Tablo 1: Kadın Çalışanların Cam Tavan Engelleri

Bireysel Faktörlerden Kaynaklanan Engeller	Örgütsel Faktörlerden Kaynaklanan Engeller	Toplumsal Faktörlerden Kaynaklanan Engeller
Çoklu Rol Üstlenme,	Örgüt Kültürü,	Mesleki Ayrım,
Kadınların Kişisel Tercih ve Algıları	Örgüt Politikaları, Mentor Eksikliği, İnformel İletişim Ağlarına Katılmama	Stereotipler

Çalışmamızın ikinci bölümünde, Türk siyasetinde kadına ilişkin bilgilere yer verilecektir.

2.2. Türk Siyasetinde Kadın

Türk kadınının siyasi alandaki mücadelesi henüz Cumhuriyetin ilan edilmediği döneme kadar dayanmaktadır. Kadının siyasi kariyerinde ilk engel; Nezihe Muhittin önderliğinde kurulmaya karar verilen Kadınlar Halk Fırkasının kurulma sürecinde yaşanmıştır. Kuruluş çalışmalarını tamamlayıp ve henüz Cumhuriyet Halk Fırkası bile kurulmadan kuruluş dilekçesini vererek tarihin ilk siyasi partisi olacakken, 1909 tarihli seçim kanununa göre kadınların siyasi temsilinin mümkün olmaması sebebiyle parti kuruluşu için valilik tarafından faaliyet için izin verilmemesi şeklinde sonuçlanmıştır. Bu nedenle Kadınlar Halk Fırkası; “Türk Kadınlar Birliği” adlı derneğe dönüştürülmüştür (Gökçimen, 2008: 19-21). Kadınların siyasi haklarını arayışında; “Türk Kadınlar Birliği” Türk kadınının siyasi haklarını arayışında önemli bir gelişme olarak ele alınmıştır.

Cumhuriyetin ilanından sonra ülkemizde kadınların siyasette varoluşuna yönelik köklü ve yapısal yenilikler hız kazanmıştır. Bu önemli yeniliklerden olan 1934 yılında kadınlara seçme seçilme hakkı verilmesiyle birlikte 1935’ te yapılan seçimlerde ilk kez 18 kadın milletvekili 399 üyeli meclise girmiştir (Gönül, 2015: 75-76). Bununla birlikte Türk Kadınının hakları konusunda önemli gelişmelerin başında; ülkemizin 1985 yılında onaylayıp 1986 yılında yürürlüğe giren; “Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi” (CEDAW) imzalanmıştır. Kadınların siyasal kararlara katılım hakkının genel çerçevesini tanımlayan ve eşit katılımı sağlamak için taraf devletlere özel önlemler alma zorunluluğu getiren bir sözleşmedir (Gökçimen, 2008: 31).

Kadınlar birçok alanda ayrımcılığını önlemek için çalışmalar yapılmasa da 83 yıl önce mecliste yer almalarına karşın, günümüzde meclisteki erkek milletvekili sayısının daha yüksek olduğunu görmekteyiz. Halen meclisteki kadın milletvekili oranı; %14.57 ile 80 milletvekili iken, erkek

milletvekili oranı; %85.43 ile 469 milletvekilidir (TÜİK, 2017). Bakanlar Kurulu'nda ise; 5 başbakan yardımcısının erkek ve 21 bakan arasından sadece 2 bakan kadındır (TBMM,2017).

Dünya Parlamentolar Birliği'nin (IPU) hazırlamış olduğu " Siyasette Kadın" raporuna göre; dünyada parlamentolarda kadın oranı; %23.4'tür. Rapora göre kadın milletvekili sıralamasında; 1. sırada; Ruanda, 2. sırada; Bolivya, 3. sırada Küba, 4. sırada İzlanda ve 5. sırada Nikaragua ülkeleri bulunmaktadır. Rapora göre Türkiye ise bu sıralamada 132. sırada yer almaktadır. Kadın bakan sıralamasında ise, 1. sırada Bulgaristan, 2. sırada Fransa, 3. sırada Nikaragua, 4. sırada İsveç ve 5. sırada Kanada ülkeleri bulunmaktadır. Türkiye ise bu sıralamada 168. sıradadır. Mecliste kadın oranının en yüksek olduğu bölgeler bağlamında Tablo 2'de genel görünüm; %41.7 ile İskandinav ülkeleri (Kuzey Ülkeleri) olmuştur. Sırası ile diğer bölgeler; 2. sırada %28.3 ile Amerika, 3. sırada %25 ile Avrupa (Kuzey ülkeleri hariç), 4. Sırada %23,8 ile Sahra Altı Afrika, 5. Sırada %19.6 ile Asya, 6. Sırada %18.9 ile Arap Ülkeleri yer almaktadır. Son sırada ise %15 ile Pasifik ülkeleri bulunmaktadır (IPU, 2017).

Tablo 2: Dünyada Mecliste Yer Alan Kadın Oranları

Bölgeler	% (Yüzde)
Kuzey Ülkeleri (İskandinav)	41.7
Amerika (Kuzey ve Güney Toplam)	28.3
Avrupa (Kuzey Ülkeleri Hariç)	25
Sahra Altı Afrika	23,8
Asya	19,6
Arap Ülkeleri	18.9
Pasifik	15

Menteşe (2014) tarafından gerçekleştirilen araştırmaya göre; kadınların siyasal yaşama büyük oranlarda katılımını engelleyen çeşitli toplumsal, siyasal, kültürel, ekonomik ve ailevi engellerin bulunduğu tespit edilmiştir. Çağlar (2011) tarafından gerçekleştirilen diğer bir araştırmaya göre de; ülkemizde kadın, siyasal karar organlarında simgesel olmaktan öteye gidememektedir. Bu durumun çeşitli sebepleri olmakla birlikte genel yetkinlik inancı düzeyi ile kadınların siyasete katılımının ilgili olduğu düşünülmektedir.

2.3. Özyetkinlik

Öz yetkinlik (genel yetkinlik); kişinin herhangi bir işi yapma konusunda kendi yetkinliğine olan inancını ifade eder. Bununla birlikte bireylerin gelecek dönemlerde karşısına çıkabilecek olası durumlarla mücadele edebileceğine ilişkin inancının da olmasıdır (Bandura, 1982: 122). Öz yetkinlik bireyin kendine olan inancı olarak kavramsallaştırılmıştır.

Genel yetkinliği yüksek olan bireyler, stres ile başa çıkmadaki etkinliği daha yüksektir (Tong ve Shanggui, 2004: 637-642). Öz yeterliliği artan bireyler daha fazla gayret, azim ve dayanıklılık göstermektedir. Öz yeterliliği düşük olan bireylerde güçlükler karşısında çabuk pes etme, daha fazla stresle daha düşük performans gösterdikleri gözlenmiştir (Kurbanoğlu, 2004:139).

Öz yetkinliği yüksek olan bireyler kariyerlerinde dışsal engellere karşı daha dayanıklı olmaktadır (Betz ve Hackett, 1981:409-410). Büyük organizasyonları yönetmek ve riskli işlere girmek için bireylerin öz yetkinliği yüksek ve cesareti olmalıdır. Aksi halde yeterlilik sağlayamayan bireylerde yükselme gerçekleşmemektedir. Bu durum öz yetkinlik eksikliğinden kaynaklanmaktadır (Kılıç,2017:85).

3. Yöntem

Araştırmamızda; politik kariyer sahibi olan kadınlarda cam tavan sendromuna ilişkin algılarının ölçülmesi, cam tavan sendromu ile belirli demografik değişkenlerle ilişkisini ve öz yetkinliğe göre cam tavan sendromu düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır ve bu doğrultuda konuyla ilişkin sorunları saptayarak, çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır.

İzmir ilinde politik kariyer sahibi olan 230 kadına anketler ulaştırılmıştır. Anket çalışmasının geri dönüşüm oranı; %74.7'dir. Geri dönen anketlerin tamamı (172 anket), araştırmanın analizlerine dâhil edilmiştir.

Araştırmamızda, ilk bölümde kullanılan "cam tavan ölçeği" cam tavan sendromu ile ilgili ifadelerle yönelik ölçmek için kullanılan bir soru formu niteliğindedir. Soru formu; Ayşe Karaca'nın Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu "Kadın Yöneticilerde Kariyer Engelleri: Cam Tavan Sendromu Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma" başlıklı tezinden alınmıştır. Toplam 38 maddeden oluşan ölçek; 5 dereceli likert tipi cevaplanır. Ölçekte yer alan ifadeler; "Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum" seçenekleri verilip katılımcı için hangi seçenek uygunsu onu tercih etmesi istenmiştir.

İkinci bölümde kullanılan ölçek ise; Jerusalem ve Schwarzer (1992) tarafından geliştirilen "genel yetkinlik inancı ölçeği"dir. Toplam 10 maddeden oluşan ölçeğin maddeleri 1 ile 4 arasında puanlanmaktadır. Kişilerin aldıkları puanların yükselmesi genel yetkinlik inancı düzeylerinin de yükseldiği biçiminde yorumlanmaktadır. Katılımcıların anket yolu ile ifade ettikleri bilgiler derecelendirme ölçeği ile sayısal hale getirilmiştir. Bunun yanı sıra demografik özellikleri içeren kişisel bilgi formu da yer almaktadır.

Örneklem grubundan elde edilen verilerin analizi, SPSS (Statistical Package For The Social Sciences) 23.0 Sosyal Programlar için İstatistik Paket Programı aracılığı ile analiz edilmiş, elde edilen bulgular tablolar ile gösterilmiştir.

4. Bulgular

Örneklemin demografik değişkenlere göre dağılımı ve yüzdeleri Tablo 3'te gösterildiği gibidir.

Araştırma örnekleminde yer alan kadınların %32' si 21- 30 yaş grubundadır. Örneklemin %52.3'ü evlidir. Örnekleminde yer alan kadınların % 44.8'i lisans mezuniyetine sahiptir. %43.6' sı çocuk sahibi değildir. Örnekleminde yer alan kadınların çoğunlukla %25.1 özel sektör, %15.7' si kamu sektöründe çalışmaktadır. Örneklemin %17.3'ü il yöneticisi, %15.2'si il yöneticisi olarak bağlı oldukları partide görev yapmaktadırlar. Örneklemin %37.8'si 6-10 yıl arası siyasette yer aldıklarını belirtmişlerdir. Örnekleminde yer alan kadınların %65.7' si hemcinsleri ile sorun yaşamadığını belirtirken, %65.1' i de erkek siyasetçilerle sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Örneklemin cam tavan hakkında sahip olunan bilgi düzeyi %62.8 ile az olduğunu belirtmişlerdir. Örnekleminde yer alan kadınların bağlı oldukları partileri; %21.5 ile Adalet ve Kalkınma Partisi, %42.9 ile Milliyetçi Hareket Partisi ve %25.2 ile Cumhuriyet Halk Partisidir.

Ölçekler arasında korelasyon katsayılarının -,030 ile ,343 arasında değiştiği gözlenmiştir. Tablo 4' te yer aldığı gibi; öz yetkinlik ölçeği ile çoklu rol üstlenme boyutu arasında aynı yönde anlamlı bir ilişki ($r=,203$, $p<0,01$) vardır. Öz yetkinlik ölçeği ile kişisel tercih ve algılar boyutu arasında da aynı yönde anlamlı bir ilişki ($r=,292$, $p<0,01$) bulunmaktadır. Öz yetkinlik ile stereotipler boyutu arasında aynı yönde anlamlı bir ilişki ($r=,343$, $p<0,01$) bulunmaktadır.

Tablo 3: Örneklem Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

	N	Yüzde %
1.Yaş		
21-30	55	%32
31-40	50	%29.1
41-50	33	%19.2
51 ve üzeri	34	%19.8
2.Medeni Durum		
Evli	90	%52.3
Bekar	82	%47.7
3.Eğitim Düzeyi		
İlköğretim	15	%8.7
Ortaöğretim	9	%5.2
Lise	63	%36.6
Lisans	77	%44.8
Yüksek Lisans	7	%4.1
Doktora	1	%0.6
4.Çocuk Durumu		
Çocuğum yok	75	%43.6
1	34	%19.8
2	47	%27.3
3 ve üzeri	16	%9.1
5.Siyaset Dışındaki Profesyonel Meslek Grubu		
Kamu Çalışanı	30	%15.7
Özel Sektör Çalışanı	48	%25.1
İşletmeci	10	%5.2
Ev Hanımı	65	%34
Öğrenci	12	%6.3
Emekli	7	%3.7
6.Parti İçindeki Unvan/Statü		
Başkan	15	%7.9
Yönetici İl	33	%17.3
Yönetici İlçe	29	%15.2
Üye	86	%45
Gönüllü	9	%4.7
7.Siyasetteki Süre		
1-5	11	%6.4
6-10	65	%37.8
11-15	28	%16.3
16-20	23	%13.4
21 ve üzeri	45	%26.2
8.Kadın Siyasetçilerle Sorun Yaşadınız mı?		
Evet	59	%34.3
Hayır	113	%65.7
9.Erkek Siyasetçilerle Sorun Yaşadınız mı?		
Evet	60	%34.9
Hayır	112	%65.1
10.Cam Tavan Hakkında Sahip Olunan Bilgi Düzeyi		
Az	108	%62.8
Orta	47	%27.3
Çok	17	%9.9
11.Bağlı Bulunan Parti Adı		
AKP	41	%21.5
MHP	82	%42.9
CHP	49	%25.2

Öz yetkinlik ile örgüt kültürü ve politikaları boyutu arasında istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki ($p=,214$), öz yetkinlik ile informal iletişim ağları arasında istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki ($p=,701$), öz yetkinlik ile mentorluk arasında istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki ($p=,207$) ve son olarak öz yetkinlik ile mesleki ayırım boyutu arasında istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki ($p=,311$) bulunmaktadır.

Tablo 4: Cam Tavan Ölçeğinin Boyutları ile Genel Yetkinlik İnancı Arasındaki Korelasyonlar

		Kişisel		Örgüt	İnformel	Mentorluk	Mesleki	Stereotipler
		Çoklu Rol	Tercih ve	Kültürü ve	İletişim		Ayrım	
		Üstlenme	Algılar	Politikaları	Ağları			
Öz Yetkinlik	Pearson Correlation	,203**	,292**	-,095	-,030	,097	,078	,343**
	N	172	172	172	172	172	172	172

* $p < ,05$ ** $p < ,01$

Tablo 5: Bağımsız Değişkenin (Genel Yetkinlik İnancı) Cam Tavan Sendromu Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Standart Hata B	R	R ²	Standardize Edilmiş β	t	F
Çoklu Rol Üstlenme	,253	,094	,203	,041	,203	2,70	,008
Kişisel Tercih ve Algılar	,357	,090	,292	,085	,292	3,98	,000
Örgüt Kültürü ve Politikaları	-,098	,079	,095	,009	-,095	-1,248	,214
İnformel İletişim Ağları	-,035	,092	,030	,001	-,030	-,385	,701
Mentorluk	,139	,110	,097	,009	,097	1,266	,207
Mesleki Ayırım	,070	,069	,078	,006	,078	1,017	,311
Stereotipler	,464	,097	,343	,118	,343	4,767	,000

N=172; * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$.

Öz yetkinlik inancı, cam tavanın alt boyutları olan; çoklu rol üstlenme, kişisel tercih ve algılar, örgüt kültürü ve politikaları, informal iletişim ağları, mentorluk, mesleki ayırım, stereotipler puan ortalamalarının farklılaşp farklılaşmadığına basit doğrusal regresyon analizi ile bakılmıştır.

Analize göre; öz yetkinlik inancı ile çoklu rol üstlenme boyutu arasında pozitif (,253) ilişki tespit edilmiştir. Öz yetkinlik ile çoklu rol üstlenme boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılaşma olduğu görülmüştür ($t= 2,70$, $p=0,008$). Öz yetkinlik inancı ile kişisel tercih ve algılar boyutu arasında pozitif (,357) ilişki tespit edilmiştir. Öz yetkinlik ile kişisel tercih ve algılar boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılaşma olduğu görülmüştür ($t=3,98$, $p=0,000$).

Öz yetkinlik inancı ile örgüt kültürü ve politikaları boyutu arasında negatif (-,098) ilişki tespit edilmiştir. Öz yetkinlik ile örgüt kültürü ve politikaları arasında istatistiksel açıdan herhangi bir farklılaşmaya rastlanmamıştır ($t= -1,248$, $p=0,214$). Öz yetkinlik inancı ile informal iletişim ağları boyutu arasında negatif (-,035) ilişki bulunmuştur. Öz yetkinlik ile informal iletişim ağları boyutu arasında istatistiksel açıdan herhangi bir farklılaşmaya rastlanmamıştır ($t= -,385$, $p=0,701$). Öz yetkinlik inancı ile mentorluk boyutu arasında pozitif (,139) ilişki tespit edilmiştir. Öz yetkinlik ile mentorluk boyutu arasında istatistiksel açıdan herhangi bir farklılaşma bulunmamıştır ($t= 1,266$, $p=0,207$). Öz yetkinlik inancı ile mesleki ayırım boyutu arasında pozitif (,070) ilişki tespit edilmiştir. Öz yetkinlik ile mesleki ayırım boyutu arasında istatistiksel açıdan herhangi bir farklılaşmaya rastlanmamıştır ($t= 1,017$, $p=0,311$).

Son olarak, öz yetkinlik inancı ile stereotipler boyutu arasında pozitif (,464) ilişki tespit edilmiştir. Öz yetkinlik ile kişisel tercih ve algılar boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılaşma olduğu görülmüştür ($t=4,76$, $p=0,000$).

Araştırmamızda cam tavan sendromu ile genel yetkinlik inancı arasındaki ilişkinin yanı sıra; çalışma anketinde yer alan (yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, çocuk durumu, siyasetteki süreleri, kadın ve erkek siyasetçilerle sorun yaşayıp yaşamadıkları, cam tavan sendromu hakkında sahip olunan bilgi düzeyi, bağlı olunan parti) değişkenler ile çalışma yaşamına yönelik sorular ile cam tavan sendromunun alt boyutları ile genel yetkinlik inancı arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Tablo 6: Cam Tavan Sendromunun Alt Boyutları ile Yaş Grubu Arasında Fark Kontrolü

Cam Tavan Sendromu Alt Boyutları	Yaş Grubu	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
İnformel İletişim Ağları	Gruplar Arası	4,864	3	1,621	2,778	,043
	Grup İçi	98,027	168	,583		
	Toplam	102,891	171			
Mentorluk	Gruplar Arası	10,946	3	3,649	4,410	,005
	Grup İçi	139,001	168	,827		
	Toplam	149,948	171			

Tablo 6' da görüldüğü üzere informal iletişim ağları ve mentorluk alt boyutlarında farklılaşma görülmüştür ($p<0,05$). Araştırmamızda yer alan politik kariyere sahip kadınların yaşları arttıkça informal iletişim ağlarında daha az yer aldıkları görülmüştür. Mentorluk algısının ise yaşa bağlı olarak azaldığı görülmektedir. Siyasette yer alan kadınların yaşları arttıkça bir mentorun varlığına olan ihtiyaçları azalmaktadır.

Tablo 7: Cam Tavan Sendromunun Alt Boyutları ile Eğitim Düzeyi Arasında Fark Kontrolü

Cam Tavan Sendromu Alt Boyutları	Eğitim Düzeyi	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kadınların Kişisel Tercih ve Algıları	Gruplar Arası	11,183	5	2,237	3,860	,002
	Grup İçi	96,173	166	,579		
	Toplam	107,356	171			
Mentorluk	Gruplar Arası	10,098	5	2,020	2,397	,039
	Grup İçi	139,849	166	,842		
	Toplam	149,948	171			
Stereotipler (Kalıplaşmış Önyargılar)	Gruplar Arası	16,221	5	3,244	4,672	,001
	Grup İçi	115,264	166	,694		
	Toplam	131,485	171			

Tablo 7’de görüldüğü üzere kadınların kişisel tercih ve algıları mentorluk ve stereotipler alt boyutlarında farklılaşma görülmüştür ($p<0,05$). Yapılan araştırma sonucunda; politik kariyere sahip kadınların eğitim seviyeleri arttıkça kişisel tercih ve algıları da artmaktadır. Çaha ve diğerlerinin (2017) yapmış oldukları araştırmaya göre; eğitim seviyesi yükseldikçe siyasi parti üyeliği azalış göstermektedir (Çaha ve diğerleri, 2017: 254-256). Diğer bir yandan eğitim seviyeleri artan kadınlar bir mentorun varlığına daha çok ihtiyaç duymaktadırlar. Son olarak, eğitim seviyeleri artan kadınlar stereotipler algısını daha çok hissetmektedirler.

Tablo 8: Cam Tavan Sendromunun Alt Boyutları ile Çocuk Sayısı Arasında Fark Kontrolü

Cam Tavan Sendromu Alt Boyutları	Çocuk Sayısı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kadınların Kişisel Tercih ve Algıları	Gruplar Arası	8,332	5	1,666	2,793	,019
	Grup İçi	99,024	166	,597		
	Toplam	107,356	171			
Stereotipler (Kalıplaşmış Önyargılar)	Gruplar Arası	9,767	5	1,953	2,664	,024
	Grup İçi	121,718	166	,733		
	Toplam	131,485	171			

Tablo 8’de görüldüğü üzere kadınların kişisel tercih ve algıları ve stereotipler alt boyutlarında farklılaşma görülmüştür ($p<0,05$). Yapılan araştırma sonucunda; politik kariyere sahip kadınların kişisel tercih ve algıları ve stereotipler algısı çocuk sayısı arttıkça artış göstermektedir.

Tablo 9: Cam Tavan Sendromunun Alt Boyutları ile Kadın Siyasetçilerle Sorun Arasında Fark Kontrolü

Cam Tavan Sendromu Alt Boyutları	Kadın Siyasetçilerle Sorun	N	Ortalama	Standart Sapma	t	P
Kadınların Kişisel Tercih ve Algıları	Evet	59	3,7240	,83799	2,265	,025
	Hayır	113	4,0088	,75286		

Tablo 9’da görüldüğü üzere kadınların kişisel tercih ve algıları alt boyutlarında farklılaşma tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yapılan analiz sonucunda; kadınların kişisel tercih ve algıları hemcinsleri ile sorun yaşayıp yaşamamaya bağlı olarak değişmektedir. Hemcinsleri ile sorun yaşayan kadınların kişisel tercih ve algıları olumsuz olarak etkilenmektedir. Öztürk’ ün (2017) yapmış olduğu araştırmaya göre, kadının hemcinslerine erkeğe oranla daha fazla engel gerçekleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır (Öztürk, 2017:125-126).

Tablo 10: Cam Tavan Sendromunun Alt Boyutları ile Parti Grubu Arasında Fark Kontrolü

Cam Tavan Sendromu Alt Boyutları	Parti	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Çoklu Rol Üstlenme	Gruplar Arası	6,786	2	3,393	5,443	,005
	Grup İçi	105,353	169	,623		
	Toplam	112,139	171			
İnformel İletişim Ağlarına Katılmama	Gruplar Arası	6,247	2	3,124	5,462	,005
	Grup İçi	96,644	169	,572		
	Toplam	102,891	171			
Mesleki Ayrım	Gruplar Arası	2,830	2	1,415	4,251	,016
	Grup İçi	56,254	169	,333		
	Toplam	59,084	171			
Stereotipler (Kalıplaşmış Önyargılar)	Gruplar Arası	10,236	2	5,118	7,134	,001
	Grup İçi	121,249	169	,717		
	Toplam	131,485	171			

Tablo 10’da görüldüğü üzere çoklu rol üstlenme, informel iletişim ağları, mesleki ayrım ve stereotipler alt boyutlarında farklılaşma tespit edilmiştir ($p<0,05$). Elde edilen analiz sonuçlarına göre; çoklu rol üstlenme algısı Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan kadınlarda yüksek olduğu tespit edilmiştir. İformel iletişim ağları algısının Adalet ve Kalkınma Partisinde yer alan kadınlarda yüksek, mesleki ayrım algısının Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan kadınlarda yüksek, son olarak stereotipler algısının Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan kadınlarda yüksek olduğu elde edilmiştir.

Tablo 11: Genel Yetkinlik İnancı ile Yaş Grubu Arasında Fark Kontrolü

	Yaş Grubu	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Yetkinlik İnancı	Gruplar Arası	5,430	3	1,810	4,566	,004
	Grup İçi	66,599	168	,396		
	Toplam	72,029	171			

Tablo 11’de görüldüğü üzere araştırmamızda genel yetkinlik inancı ile yaş grubu arasında farklılaşma tespit edilmiştir ($p<0,05$). Elde edilen analiz sonuçlarına göre; politik kariyere sahip kadınların yaşları arttıkça genel yetkinlik inançları da artış göstermektedir.

Tablo 12: Genel Yetkinlik İnancı ile Medeni Durum Arasında Fark Kontrolü

	Medeni Durum	N	Ortalama	Standart Sapma	t	P
Genel Yetkinlik İnancı	Bekâr	82	3,2439	,62993	-2,020	,045
	Evli	90	3,4422	,65514		

Tablo 12’de görüldüğü üzere genel yetkinlik inancı ile medeni durum değişkeni arasında farklılaşma görülmüştür ($p<0,05$). Buna göre; politik kariyere sahip evli kadınların genel yetkinlik inançlarının bekâr olanlara göre daha yüksek olduğu elde edilmiştir. Gönül’ ün (2015) yapmış olduğu araştırmada ise; evli olmayan kadınların milletvekilliğinin üstünde yer alan TBMM’ deki pozisyonlar, bakanlık ve başbakanlık gibi hedefleri seçmedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 13: Genel Yetkinlik İnancı ile Eğitim Düzeyi Arasında Fark Kontrolü

	Eğitim Düzeyi	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Yetkinlik İnancı	Gruplar Arası	5,908	5	1,182	2,967	,014
	Grup İçi	66,121	166	,398		
	Toplam	72,029	171			

Tablo 13’te görüldüğü üzere genel yetkinlik inancı ile eğitim düzeyi değişkeni arasında farklılaşma görülmüştür ($p<0,05$). Elde edilen analiz sonuçlarına göre; politik kariyere sahip kadınların eğitim düzeyleri arttıkça genel yetkinlik inançları da artmaktadır.

Tablo 14: Genel Yetkinlik İnancı ile Çocuk Sayısı Arasında Fark Kontrolü

	Çocuk Sayısı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Yetkinlik İnancı	Gruplar Arası	6,158	5	1,232	3,104	,011
	Grup İçi	65,871	166	,397		
	Toplam	72,029	171			

Tablo 14’te görüldüğü üzere genel yetkinlik inancı ile çocuk sayısı değişkeni arasında farklılaşma tespit edilmiştir ($p<0,05$). Elde edilen analiz sonuçlarına göre; politik kariyere sahip 2 ve üzeri çocuk sahibi olan kadınların genel yetkinlik inançlarının azaldığı tespit edilmiştir. Gönül’ ün (2015)

gerçekleştirmiş olduğu araştırmaya göre; çocuksuz kadınlar üst düzey pozisyonları hedeflerken, çocuk sahibi kadınların daha düşük oranda üst düzey pozisyonları hedefledikleri tespit edilmiştir. Bu durum kadınların çocuksuz oldukları zaman hedeflerine daha kolay ulaşabileceğine inanmalarından kaynaklanabilir sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 15: Genel Yetkinlik İnancı ile Parti Grubu Arasında Fark Kontrolü

	Parti	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Genel Yetkinlik İnancı	Gruplar Arası	4,804	2	2,402	6,039	,003
	Grup İçi	67,225	169	,398		
	Toplam	72,029	171			

Tablo 15'te görüldüğü üzere genel yetkinlik inancı ile parti değişkeni arasında farklılaşma görülmüştür ($p < 0,05$). Elde edilen analiz sonuçlarına göre; Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan politik kariyere sahip kadınların genel yetkinlik inancının daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

5. Tartışma ve Sonuç

Ülkemizde 1934 yılında seçme ve seçilme hakkına sahip olan kadınlar, geçmişten günümüze kadar siyasi organlarda oldukça az bir sayı ile temsil edilmişlerdir. Türk kadınının haklarını kullanabilme konusunda birçok olumlu gelişme yaşanmıştır. Kadın ve erkek eşitliğinin uluslararası temel belgesi ve kadın hakları evrensel beyanname niteliğinde olan Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) imzalanmış ve 1986 yılında yürürlüğe girmiştir. 1990 yılında kurulan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2009 yılında TBMM' de "Kadın Erkek Fırsat Eşitliği" komisyonu kurulmuştur. Fakat gerçekleşen gelişmelere rağmen kadınların siyasette etkinlik düzeyinin düşük oluşu, siyasette yeteri kadar temsil edilemediklerini göstermektedir.

Kadınların siyasette etkinlik düzeyinin düşük oluşunun birçok sebebi bulunmakla birlikte, kadınların kariyer yolculuğunda karşılaştıkları genel engellerin adı olan "cam tavan" sendromunun varlığına işaret etmektedir. Cam tavan sendromu; çalışma yaşamında var olan kadınların başarı ve liyakatlarına bakılmaksızın üst düzey pozisyonlardan uzaklaştıran görünmez yapay bir engel olarak tanımlanmaktadır.

Çalışmamız, İzmir ilinde politik kariyer sahibi olan kadınlar ile sınırlandırılmıştır. Bu sebeple Türkiye ve dünyadaki tüm politik kariyer sahibi kadınlara genelleştirilebilir bir nitelik arz etmemektedir. Çalışmamızda incelenmiş olan "cam tavan" ve "genel yetkinlik inancı" ölçeğinin ölçtüğü niteliklerle sınırlı olarak gerçekleştirilmiştir.

Çalışmamızda elde ettiğimiz bulgular; İzmir ilinde politik kariyer sahibi kadınların öz yetkinlik düzeyleri ile cam tavanın alt boyutlarından çoklu rol üstlenme, kişisel tercih ve algılar ve stereotipler boyutu ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğudur. Kadınların hem iyi bir eş hem iyi bir anne hem de iyi bir çalışan olmayla mücadelesi olarak adlandırılan çoklu rol üstlenme kadınların üzerindeki baskıyı artırmaktadır. Kadınlar, gerilim ve baskının artması ile birlikte yükselme fırsatlarını kaçırmaktadırlar. Kadınlar için kariyerini belirleyen önemli bir faktör olan bireyin tercihi ve algılarıdır. Çoklu rol üstlenme ile mücadele etmekte zorlanan kadınlar, işyerinde başarısızlıkla sonuçlanacağını düşünerek görev üstlenme konusunda çekingen davranabilmektedirler. Bu da kadınların yükselmelerini engellemektedir. Cinsiyet ile bağdaştırılmış kalıplaşmış önyargılar olarak nitelendirilen stereotipler kadınların kariyer engellerinden bir diğerini oluşturmaktadır. Başarılı siyasetçilerin erkek olduğuna inanılması, kadın siyasetçilere ilişkin ön yargılar, kadınların siyasette üst basamaklara gelmelerini engellemektedir.

Araştırmamızda çalışma anketinde yer alan değişkenler ile çalışma yaşamına yönelik sorular ile cam tavan sendromunun alt boyutları ve ardından genel yetkinlik inancı arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre demografik değişkenler ile cam tavanın alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde; politik kariyere sahip kadınların yaşları arttıkça informal iletişim ağlarında daha az yer aldıkları ve yaşları artan kadınların bir mentore olan ihtiyacın azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim değişkeninde ise; eğitim düzeyi artan politik kariyere sahip kadınların algılarının da arttığı, bir mentore olan ihtiyacın arttığı, son olarak da kalıplaşmış önyargıların (stereotipler) eğitim düzeyi artan kadınlarda daha çok hissedilmekte olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocuk sayısı değişkeninde ise; çocuk sayısı artan bireylerin kişisel tercih ve algılarının ve bunun yanı sıra kalıplaşmış önyargıların (stereotipler) algısının arttığı tespit edilmiştir. Hemcinsleri ile sorun yaşayan politik kariyere sahip kadınların kişisel tercih ve algıları da olumsuz etkilenmektedir. Son olarak parti değişkeninde; çoklu rol üstlenme algısı Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan kadınlarda daha yüksek hissedildiği, informal iletişim ağlarına katılmama Adalet ve Kalkınma Partisinde yer alan kadınlarda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Mesleki ayırım algısının Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan kadınlarda yüksek, son olarak stereotipler algısının Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan kadınlarda yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre demografik değişkenler ile genel yetkinlik inancı ile arasındaki ilişki incelendiğinde; politik kariyere sahip kadınların yaşları ve eğitim düzeyleri arttıkça genel yetkinlik inancı da artmaktadır. Diğer bir yandan medeni durum değişkeni incelendiğinde; evli kadınların genel yetkinlik inançlarının bekar olanlara kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra 2 ve üstü çocuğa sahip politik kariyerde yer alan kadınların genel yetkinlik inançlarında azalma elde edilmiştir. Son olarak parti değişkeninde Cumhuriyet Halk Partisinde yer alan kadınların genel yetkinlik inancı en yüksek olduğu saptanmıştır.

Kadınların siyasi katılımı süreçlerinde çoklu rol üstlenmeden kaynaklanan baskıyı azaltabilmek için; kadın-erkek eşitliği için kamu kurum ve kuruluşlarında yürütülen çalışmalarla eşgüdümün sağlanması gerekmektedir. Kariyer için önemli bir faktör olan kişinin kendi kararı ve algıları için, seçmenlerin kişilere değil, politik partiye oy vermelerinden dolayı siyasi temsilcinin cinsiyetine değil, oy veren kişilerin beklentilerine yönelik uğraşlara yoğunlaşması gerekmektedir. Siyasi temsilcinin cinsiyetinin önemsiz olduğu önemli olanın seçilmiş temsilcilerin milletin çıkarlarını korumak olduğu unutulmamalıdır. Son olarak toplum tarafından cinsiyetle bağdaştırılmış kalıplaşmış önyargılar kişilerin değerlendirilmesinde etki eden güçlü sınırlamalardır. Siyasette üst yönetimde kadınların artırılmaları için olumlu eylem politikaları geliştirilip artırılmalıdır. Kadın-erkek eşitliğini sağlayan çalışmaların başında gelen siyasi alanda cinslerarası eşitliği sağlayan adımların bir an önce artırılması gerekmektedir.

Kaynakça

- Arulampalam, W, Booth A. L. ve Bryan, M. L. (2004). Is There a Glass Ceiling Europe? Exploring The Gender Pay Gap Across The Wages Distribution. *IZA Discussion* 1373, 1-31.
- Baykan A. Ötüş B. (2016). *Nezihe Muhittin ve Türk Kadını* (3.Baskı). İstanbul: Ayhan Matbaacılık.
- Bandura, A. (1982). Self- Efficacy Mechanism in Human Agency. *American Psychologist*, 37(3), 122-147.
- Baxter, J. ve Wright, E. O. (2000). The Glass Ceiling Hypothesis: A Comparative Study of The United Stated, Sweden, and Australia. *Gender & Society*, 14(2), 275-294.
- Betz, N. E. ve Hackett, G. (1981). The Relationship of Career-Related Self-Efficacy Expectations to Perceived Career Options in College Women and Men. *Journal of Counseling Psychology*, 28(5), 399-410.
- Cotter, D. A. Hermsen, J. M. Ovadia, S. ve Vanneman, R. (2001). The Glass Ceiling Effect, *Social Forces*, 80(2), 655-682.

- Çağlar, N. (2011). Kadının Siyasal Yaşama Katılımı ve Kota Uygulamaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 3(4), 56-79.
- Çaha, H. Yılmaz, E. S. ve Çaha, Ö. (2017). Değişen Türkiye’de Kadın (3.Baskı). İstanbul: Piya Matbaacılık.
- Dreher, G. F. (2003). Breaking the Glass Ceiling: The Effects of Sex Ratios and Work-Life Programs on Female Leadership at the Top. *Human Relations*, 56(5), 541-562.
- Gökçimen, S. (2008). Ülkemizde Kadınların Siyasal Hayata Katılma Mücadelesi. *Yasama Dergisi*, 10, 5-59.
- Gönül, A. F. (2015). Kadınların Siyasi Kariyerinde Cam Tavan (1. Baskı). Ankara: Pelin Matbaacılık.
- IPU, (2017). Women in Politics, *UN Women*.
- Folke, O. Rickne, J. (2016). The Glass Ceiling in Politics: Formalization and Empirical Tests. *Comparative Political Studies*, 49(5), 567-599.
- Kılıç, T. (2017). Relationship Between Glass Ceiling Syndrome and Self Efficacy; in Health Sector. *European Journal of Multidisciplinary Studies*, 4(3), 84-87.
- Konda (2011). Siyasette Kadın Temsili Araştırması. Erişim adresi <http://konda.com.tr/tr/siyasette-kadin-temsili/>
- Kurbanoglu, S. (2004). Öz Yeterlik İnancı ve Bilgi Profesyonelleri İçin Önemi. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 137-152.
- Menteşe, S. (2004). Siyasette Kadının Yeri ve Önemine İlişkin Bir Araştırma: Tunceli İli Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 83-113.
- Öztürk, E. S. (2017). Çalışma Yaşamında İkiz Rakip Üretimi: Kadının Kadına Engeli. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 111-128.
- Ryan, K. M. ve Haslam, A. (2005). The Glass Cliff: Evidence that Women are Over-Represented in Precarious Leadership Positions. *British Journal of Management*, 16, 81-90.
- Tong, Y. ve Shanggui, S. (2004). A Study On General Self Efficacy and Subjective Well Being Of Low Ses College Students in a Chinese University. *College Students Journal*, 38(4), 637-642.
- TÜİK, (2017). İstatistiklerle Kadın. Türkiye İstatistik Kurumu.
- TBMM. (2017). Erişim Adresi https://www.tbmm.gov.tr/develop/milletvekillerimiz_sd.dagilim
- Wirth, L. (2001). Breaking Through to Glass Ceiling Women in Management. *International Labour Office*, Geneva.
- Women On Business. (2013). Carolyn K. ve Broner D. Erişim Adresi. <http://www.womenonbusiness.com/men-women-the-glass-escalator/>

AN INVESTIGATION OF GLASS CEILING SYNDROME IN THE CONTEXT OF GENERAL COMPETENCE ANSWER: A RESEARCH ON POLITICAL AND POLITICAL CAREER WOMEN

Extended Abstract

Aim: Nowadays, with the influence of increasing business sectors, women do not play enough roles in senior staff, although they are more involved in both business life and political arena. It is stated that they are unable to go beyond the 'glass ceiling' which prevents women from ascending in the direction of the researches carried out and they are forced to work under the glass ceiling. In this study, firstly, the subject was tried to be explained with personality types within the context of individual, social and organizational elements which impeded the access of political and career-minded women to upper positions. Political career was tied to be explained, and the relation of politics and politics to the glass ceiling was taken into consideration

Method: As for the application part of the study, women from different business lines included in active politics in İzmir were identified as sample and survey studies were conducted on these women. The obtained data were analyzed by SPSS 23.0 program. Based on the analysis results, the barriers that women face in their political and political career are revealed and it has been assessed to what extent it is linked to personality types without responding to these obstacles.

Findings: The obtained data indicated that there is a significant correlation between the self-competence level of women having a political career in İzmir and their taking on multiple roles under the glass-ceiling effect, personal choices, perceptions and stereotypes. According to the analysis of the correlation between the demographic variables and the level of self-competence, the increase in these women's age and education level, and their self-competence level are parallel to each other. On the other hand, when the marital status variable is analysed, it is revealed that the self-competence level of married women is higher than the single ones. Besides, a decrease can be seen in the self-competence level of women having a political career with more than 2 children. Lastly, political party variable shows that women supporting Republican People's Party have the highest level of self-competence.

Conclusion: Women's struggle with being a good wife, a good mother and a successful employee, which is called as taking multiple roles, turn up the pressure on them. As a result, these women miss the opportunities of their career advancement. For women, personal preferences and perceptions are significant factors affecting their career planning. Women having difficulty in struggling with taking multiple roles can be involunteer in taking responsibilities because of the belief that they may become unsuccessful and this prevents their promotion in the business life. Stereotyped bias identified with gender is another career obstacle for women. Believing in that only men can be successful in politics and the bias against female politicians impede the progress of women to the top. In this study, the correlation among variables in the survey and sub dimensions of glass ceiling effect and the level forthcoming belief of self competence have been analysed. According to the survey results, the increase in the age of women having political careers makes them take part less in informal communication network and also their need to a mentor decreases. The education variable indicates that when the education level of women having a political career increases, their need for a mentor also increases. Finally, stereotyped bias against those well educated women can be seen more. The variable of number of children reveals that personal preferences, perceptions and the level of stereotyped bias of individuals having an increasing number of children risen. Personal preferences and perceptions of female politicians who have trouble with their fellows are also affected negatively. Lastly, the perception of having

responsibility in taking multiple roles is higher for women supporting Republican People's Party, but the level of participation in informal communication network is lower for women supporting Justice and Development Party. In addition, the perception of occupational segregation is higher for women taking part in Republican People's Party and the perception of stereotypes as well.